

Evaluatierapport

Workshop

Bewust en positief omgaan met ADHD

Universiteit van Tilburg
Forensische psychologie

23 april 2010

Drs. Arno de Poorter (workshopleider)

Drs. Anne van Hees (schrijver evaluatierapport)

Inhoudsopgave

	<i>Pag.</i>
1. Inleiding	2
2. Deelnemers/respondenten	2
3. Opzet en inhoud evaluatie	2
4. Resultaten	3
Tabel: gegeven scores per deelnemer, per item	4
5. Conclusie	5
6. Vervolgacties	5
7. Opmerkingen/suggesties deelnemers	6
8. Vragenlijst evaluatie	8

1. Inleiding

In dit document wordt de evaluatie van de workshop 'Bewust en positief omgaan met ADHD' gepresenteerd. Op uitnodiging van prof. dr. S. Bogaerts heeft Arno de Poorter op 23 april 2010 de workshop verzorgd. De lezer die zich snel een beeld wil vormen van de kwaliteit van de workshop en de geplande vervolgstappen, kan zich beperken tot het lezen van hoofdstuk 5 en 7.

2. Deelnemers/respondenten

Aan de workshop namen een zestiental studenten deel. De workshop vormde een onderdeel van het 'forensische psychologie', dat zij op dat moment volgde. De werk- of stagesituatie van de deelnemers verschilden. Enkele deelnemers waren werkzaam op scholen. Een aantal andere deelnemers deed onderzoek, bijvoorbeeld naar de relatie tussen ADHD en delinquentie.

3. Opzet en inhoud evaluatie

De evaluatie is afgenomen met behulp van een evaluatieformulier, dat de deelnemers na afloop van de workshop schriftelijk en anoniem hebben ingevuld.

De evaluatie vraagt de deelnemers naar hun beleving van de workshop wat betreft drie onderdelen, te weten:

1. De mate van interactie
2. Informatiewaarde
3. Werkrelevantie

Daarnaast wordt er naar hun algemene beleving van de workshop gevraagd.

Er is voor deze onderdelen gekozen ten eerste omdat er zonder interactie geen leren plaats kan vinden. Leren is interactie (Kirschner). Daaropvolgend dient er voldoende (nieuwe) inhoud beschikbaar te worden gesteld om effect te bereiken en ook dienen de inhoud relevant te zijn voor het werk. Dit laatste natuurlijk ter verantwoording van de opdrachtgever en ook niet in minste plaats bij het bereiken van de missie van Hulp bij ADHD: het creëren van ruimte voor kinderen met ADHD. Hiervoor dienen professionals in het begeleiden en opvoeden van kinderen zich bewust te worden van hun handelen naar kinderen (met ADHD).

De deelnemers is gevraagd om per onderdeel een rapportcijfer (1 tot en met 10) te geven en daarna eventueel aanvullende opmerkingen. Na het rapportcijfer voor de gehele workshop (algemene beleving), wordt hen afsluitend gevraagd om tips ter verbetering van de training te geven (zie verder het evaluatieformulier achterin dit rapport). Zowel voor het laatste als voor de andere drie onderdelen geldt dat het rapportcijfer een algemeen beeld geeft van de tevredenheid over (het betreffende aspect van) de workshop. De aanvullende opmerkingen maken de beleving meer specifiek en concreet en omvatten mogelijk suggesties ter verbetering.

4. Resultaten

Hierna volgen de resultaten per item.

Mate van interactie

De deelnemers waarderen dit onderdeel met gemiddeld een 7,8. De spreiding van de scores ligt tussen de 7 en de 9. Aanvullende opmerkingen:

Negen van de zestien deelnemers hebben aanvullende opmerkingen gegeven. Acht van hen typeren de oefeningen, opdrachten of de aanpak als 'leuk'. De andere deelnemers geeft aan 'veel afwisseling' te hebben ervaren. Twee deelnemers geven aan ook daadwerkelijk nieuwe inzichten te hebben verworven door middel van een oefening. Twee deelnemers spreken over oefeningen aan het begin. Drie deelnemers gaan in op het stellen van vragen, zij ervoeren dat er veel gelegenheid was, er goed in werd gespeeld op vragen en dat ze aangezet werden tot het stellen van vragen.

Informatiewaarde

De deelnemers waarderen dit onderdeel met gemiddeld een 7,7. De spreiding van de scores ligt tussen de 7 en de 9. Aanvullende opmerkingen:

Dertien van de zestien deelnemers hebben aanvullende opmerkingen gegeven. Acht van hen geven aan dat zij het interessant vonden om iets te horen over ADHD vanuit degene die het heeft. Drie deelnemers hebben meer kritische opmerkingen geplaatst bij dit onderdeel. Zij geven aan dat de informatiewaarde voor niet-professionals waarschijnlijk hoger ligt, dat er meer behoefte is aan concrete tips en dat er minder informatie is gegeven over hoe je als hulpverlener met iemand met ADHD om kan gaan (t.o.v. informatie over wat het betekent om ADHD te hebben). Een deelnemer geeft aan veel informatie te hebben ervaren een ander beschrijft dat het een prima, uitgebreid en afwisselend hoorcollege was.

Opvallend detail is dat een deelnemer (opmerking 2.10) eerst het wordt 'niet' heeft opgeschreven (naar alle waarschijnlijkheid wilde degene niet-ADHD'ers opschrijven), dit vervolgens heeft doorgestreept en daarna erboven 'mensen zonder ADHD' geschreven. Mogelijk geeft dit een leereffect aan waar niet specifiek naar gevraagd is en wat ook niet expliciet is benoemd, maar er wel is bij deze deelnemer. Hij/zij heeft de geneigdheid gehad om te spreken over niet-ADHD'ers, maar kiest voor de term 'mensen zonder ADHD'. Het verschil in terminologie geeft iets aan over de rol die je ADHD toekent in iemands leven. Vanuit de visie van Hulp bij ADHD streven wij ernaar om mensen met ADHD, ook als mensen met ADHD aan te spreken en niet als ADHD'ers, evenals dat mensen die onzeker van karakter zijn ook als mensen met wat onzekerheid worden aangesproken en niet als 'onzeker', alsof dat hun hele bestaan beslaat.

Werkrelevantie

De deelnemers waarderen dit onderdeel met gemiddeld een 8,0. De spreiding van de scores ligt tussen de 6 en de 10. Aanvullende opmerkingen:

Tien van de zestien deelnemers hebben aanvullende opmerkingen gegeven. Twee deelnemers geven aan dat zij werken met mensen met ADHD en dat de workshop daarom voor hen interessant was. Een andere deelnemers geeft aan onderzoek te doen dat samenhangt met ADHD. Twee deelnemers geven aan ADHD interessant te vinden en meer begrip te hebben, maar benoemen niet de relatie die het heeft met hun (mogelijke) werkzaamheden.

Een deelnemer had graag meer gehoord over hoe je als niet-ervaringsdeskundige contact kunt maken. Voor een andere deelnemer was er minder relevantie doordat zijn/haar onderzoeksonderwerp weinig samenhang heeft met het onderwerp van de workshop.

Drie deelnemers zien de relevantie in een bredere context en benadrukken dat zij nieuwe inzichten of bewustwording hebben ontwikkeld in het omgaan met verschillen tussen mensen.

Algemene waardering van de workshop

De deelnemers waarderen de workshop als geheel met gemiddeld een 8,0. De spreiding van de scores ligt tussen de 7 en de 9,5. Aanvullende tips ter verbetering:

Vijf van de zestien deelnemers hebben aanvullende opmerkingen gegeven. Vier deelnemers uiten hun tevredenheid over de inhoud en vorm van de workshop. Een deelnemer daarvan geeft aan het een prettig tempo te vinden terwijl een andere aanvullend op het compliment 'rustiger praten' als tip geeft. Een deelnemer geeft enkel een tip en deze luidt 'tips voor benadering in situaties waarin iemand met ADHD niet om gezag heen kan'.

Scores per deelnemer, per item

DEELNEMER	INTERACTIE	INFORMATIEWAARDE	WERKRELEVANTIE	TOTAAL BEOORDELING
1	8	7	8	8
2	8	8	8	8
3	8	8	8	8
4	9	7	6	8,5
5	8	7	8	8
6	8	7	8	8
7	7	8	7	7
8	7	7	8	7
9	7	9	10	8
10	7	7,5	7,5	7,5
11	8	7	8	8
12	8	8	9	8
13	9	8	9	9,5
14	8	9	8	8,5
15	7	8	8	8
16	7	8	7,5	7,5
Gemiddeld	7,8	7,7	8,0	8,0

5. Conclusie

Uit de beoordeling – zowel in cijfers als aanvullende opmerkingen – wordt duidelijk dat de deelnemers zeer tevreden zijn over de workshop. De meeste kritiek en de laagste score (7.7) hebben de deelnemers bij het onderdeel ‘informatiewaarde’. Hoewel door velen van hen de ervaringsdeskundigheid van Arno wordt gewaardeerd, blijkt er meer behoefte aan generalisatie en concreetheid naar de rol van de hulpverlener van iemand met ADHD.

De scores voor het onderdeel ‘werkrelevantie’ hebben de hoogste spreiding, wat te verklaren is door de diversiteit aan werkachtergrond van de deelnemers (dit wordt duidelijk uit de aanvullende opmerkingen). Interessant bij dit onderdeel is dat een aantal deelnemers de inhoud in een bredere context weten te plaatsen en ervaren dat zij over hun houding ten opzichte van verschillen tussen mensen zijn gaan nadenken. Bij het onderdeel ‘interactie’ wordt veel lof geuit, opvallend hierbij is dat twee deelnemers spreken over ‘oefeningen aan het begin van de workshop. Ook bij de algemene waardering zijn de deelnemers complimenteus.

Er kan dus worden geconcludeerd dat de workshop over het geheel genomen kan worden gecontinueerd, zoals dat tot op heden gebeurt. Eventueel kan er nog worden gekeken naar het toevoegen van oefeningen in het midden en eindgedeelte van de workshop en kan er inhoud worden toegevoegd die generaliseerbaar is en meer voor de rol als hulpverlener toepasbaar is. Belangrijk daarbij is dat de ervaringsdeskundigheid voldoende aanwezig blijft

6. Vervolgacties

De workshop wordt voor de volgende uitvoering verbeterd op de volgende punten:

- Er wordt onderbouwing van de inhoud vanuit onderzoeksgegevens toegevoegd aan de workshop
- Er wordt inhoud die relevant is voor de rol van de begeleider/hulpverlener van een persoon met ADHD toegevoegd.
- De mogelijkheid om een oefening in het midden en het eindgedeelte van de workshop wordt bekeken. Wanneer blijkt dat een extra oefening de inhoud ondersteunt of versterkt zal deze worden ingevoegd.

7. Opmerkingen/suggesties deelnemers

Hierna wordt per item de letterlijke opmerkingen van de deelnemers weergegeven.

1. Mate van interactie tijdens de workshop

- 1.1 Leuk dat er kleine oefeningen bij zijn ter illustratie
- 1.2 Leuke binnenkomer met de opdrachten. Goed inspelen op vragen.
- 1.3 Veel afwisseling
- 1.4 Leuke "testjes", gelegenheid tot vragen stellen tussendoor, dit vind ik knap voor iemand met ADHD.
- 1.5 –
- 1.6 –
- 1.7 –
- 1.8 –
- 1.9 –
- 1.10 –
- 1.11 Leuke oefeningen
- 1.12 –
- 1.13 Leuk met die oefeningen in het begin, echt eye-openers! Je wordt ook echt aangezet tot vragen stellen en meedenken. Knap dat je zo'n persoonlijk verhaal vertelt, heel open.
- 1.14 Leuke aanpak! Met name de oefening met het doosje maakt erg duidelijk hoe het voelt om op een negatieve manier benadert te worden.
- 1.15 Leuke opdrachten
- 1.16 Leuk dat er opdrachten waren, zoals met het luciferdoosje.

2. Informatiewaarde van de workshop

- 2.1 Voor niet-professionals zal de informatiewaarde hoger liggen
- 2.2 Goed om via een andere kant te kijken naar ADHD (ervaringsdeskundige)
- 2.3 Je biedt een ander perspectief!
- 2.4 Veel vanuit jouw eigen ervaring, daardoor misschien minder te generaliseren naar andere personen met ADHD, maar het is juist heel interessant om dit eens vanuit het perspectief van de "patiënt" te horen.
- 2.5 –
- 2.6 Graag meer concrete tips over benadering in praktijksituaties
- 2.7 Heel interessant om verhaal te horen wat u hebt meegemaakt en andere praktijkvoorbeelden
- 2.8 –
- 2.9 Leuk dat het veelal is gebaseerd op eigen ervaring i.p.v. bestaande theorie.
- 2.10 Goed om jouw beleving te horen. Veel van wat je vertelde geldt volgens mij ook voor niet mensen zonder ADHD.
- 2.11 Veel info over hoe het is om ADHD te hebben, minder info over hoe je er als hulpverlener mee om moet gaan.
- 2.12 –
- 2.13 Interessant om een keer het verhaal van de "andere" kant te horen. Zet je echt aan tot denken.
- 2.14 Het probleem wordt eens van de andere kant belicht. Ik ben sterk van mening dat een ervaringsdeskundige als geen ander kan overbrengen hoe het voelt om "anders" te zijn dan de "meeste".
- 2.15 Veel informatie, ervaringsdeskundige
- 2.16 Een prima uitgebreid en afwisselend college.

3. Relevantie van de workshop voor uw werk

- 3.1 Heel relevant om eens vanuit een ander perspectief naar ADHD te kijken en deze visie ook mee te nemen in mijn werk
- 3.2 Op stage werk ik veel met ADHD
- 3.3 –
- 3.4 Ik doe zelf promotieonderzoek naar risicotaxatie bij tbs-patienten. AS I-problematiek en impulsiviteit worden hierin meegenomen. Ik ben benieuwd naar de invloed van ADHD op recidive.
- 3.5 –
- 3.6 –
- 3.7 –
- 3.8 –
- 3.9 Ik doe zelf onderzoek naar netwerkconfiguraties bij ADHD'ers binnen de forensische sector
- 3.10 Ik had nog wel iets meer willen horen van hoe je als niet-ervaringsdeskundige contact kunt maken.
- 3.11 Meer begrip voor mensen met ADHD
- 3.12 –
- 3.13 Je word weer eens bewust van je eigen houding t.o.v. ADHD. Het is geen onwil. Soms vergeet je dit. Blijf op het positieve focussen.
- 3.14 Ik werk zelf in het onderwijs, waarbij ik eerstejaars studenten psychologie begeleid in groepsvorm. Het is mij heel duidelijk geworden dat het belangrijk is om voor individu een persoonlijke aanpak te ontwikkelen.
- 3.15 Zeer relevant. In het werk krijg je met verschillende mensen te maken.
- 3.16 In de vorm van ervaringsdeskundigheid is het zeker relevant. Hoe ervaart iemand zelf ADHD is erg leerzaam.

4. Tips ter verbetering van de workshop

- 4.1 –
- 4.2 –
- 4.3 –
- 4.4 Wat rustiger praten (maar dit is voor jou misschien moeilijk). Verder vond ik het een hele leuke en interessante workshop, je weet de aandacht goed vast te houden.
- 4.5 –
- 4.6 Tips voor benadering in situaties waarin iemand met ADHD niet om gezag heen kan.
- 4.7 –
- 4.8 –
- 4.9 –
- 4.10 –
- 4.11 Helder verhaal, prettig tempo!
- 4.12 –
- 4.13 Waren alle colleges maar zo boeiend!
- 4.14 Prima zoals het gegeven wordt!
- 4.15 –
- 4.16 –

8. Vragenlijst evaluatie

Evaluatie workshop ADHD - Drs. Arno de Poorter

Zou u bij elk criterium een rapportcijfer (1-10) willen toekennen en eventueel aanvullende opmerkingen willen plaatsen? Bij voorbaat hartelijk dank.

Mate van interactie tijdens de workshop: ____

Informatiewaarde van de workshop: ____

Relevantie van de workshop voor uw werk: ____

Rapportcijfer gehele workshop: ____

Tips ter verbetering van de workshop:
